

МОТИВИ

към проекта на ПМС за приемане на Наредба за регистрацията на индивидуалните електрически превозни средства (ИЕПС) в общините

I. Причини и цели, които налагат приемането на Наредба за регистрацията на ИЕПС в общините

Със Закона за изменение и допълнение на Закона за движението по пътищата (ЗИД на ЗДвП), обнародван в „Държавен вестник“, бр. 16 от 2026 год., се извършиха промени в Закона за движението по пътищата (ЗДвП), засягащи в значителна степен правната регламентация на ИЕПС и техния статут.

Законовите изменения предвиждат, чрез единен подзаконов нормативен акт на Министерския съвет, да бъдат определени условията и редът за регистрация на ИЕПС в общините. Също така се предвижда изграждането на единна автоматизирана информационна система за регистрация на ИЕПС, която да се ползва от всички общини на територията на страната. Това ще улесни гражданите при управление на ИЕПС на територията на повече от една община, както и ще се улеснят контролните органи и служби при изпълнение на законово определените им функции. Разпоредбите на чл. 80а, ал. 5 и 6 от ЗДвП предвиждат създаването и поддържането на регистър на индивидуалните електрически превозни средства и техните собственици (регистъра) и регламентираните данните, подлежащи на вписване, а съгласно чл. 80а, ал. 9 се създава законова делегация за приемането от страна на Министерския съвет на Наредба за регистрацията на ИЕПС в общините (Наредбата).

За функционирането на цитирания регистър, както и за възможността за надлежно и точно изпълнение на законовото задължение за регистрация на ИЕПС от страна на собствениците на посочената категория превозни средства, е необходимо по отношение на въпросите, свързани с реда за регистрация, изискванията и условията за подаване на заявление за вписване, процедурите и действията на съответните длъжностни лица, да бъдат създадени съответни нормативни правила. Законовите разпоредби уреждат основните правни положения, свързани с регистрацията на ИЕПС и функционирането на регистъра, но не регламентираните в пълнота и изчерпателност всички аспекти от разглежданите обществените отношения.

Липсата на ясни правила за извършване на регистрация предпоставя наличието на разнопосочни изисквания и критерии на общините при изпълнение на възложените им задължения както във връзка с изискваните от тях документи, така и при изпълнение на процедурата по подаване на информация към единната автоматизирана информационна система за регистрация на ИЕПС, при определяне на вида, размера и мястото за поставяне на регистрационния номер.

Липсата на механизми, процедури и ред в очертаните направления води до обективна невъзможност за надлежното изпълнение на законовите разпоредби и предприемане на дължимото поведение от техните адресати, което би компрометирало изпълнението на

политиките за опазване на околната среда и безопасност на участниците в движението, касаещи конкретната категория превозни средства.

С оглед необходимостта от създаването на подходящи условия и ред, за да бъде възможна тяхната реализация в действителността, е необходимо създаването на съответна правна уредба на подзаконово ниво.

1. В глава първа са изведени общите принципни положения, регламентиращи предмета на регулация на акта, качеството и необходимите изисквания към субектите, които имат право да подават заявления за регистрация на ИЕПС, документите, които следва да бъдат представени, основните функции и правомощия на кметовете на общини, и възможността за оправомощаване на съответни длъжностни лица, както и структурата и съдържанието на данните в регистъра по чл. 80а, ал. 5 от ЗДвП, в съответствие със законовата разпоредба на чл. 80а, ал. 6 от ЗДвП.

Съгласно чл. 2, ал. 4 от проекта за извършването на дейностите по регистрация, промяна, прекратяване или възстановяване на регистрация е предвидено да бъде дължима цена за съответната услуга. Размерите на цените на услуги, както и критериите за тяхното диференциране ще бъдат определени от съответния общински съвет по реда на чл. 9 от Закона за местните данъци и такси.

Предвиден е автоматизиран достъп до регистъра на служебните лица по чл. 165 от ЗДвП, осъществяващи контролна и административнонаказателна дейност, чрез използваните от тях информационни системи.

За извършената регистрация е предвидено генерирането на електронно удостоверение, отразяващо основните данни за регистрация на съответното превозно средство.

2. В глава втора са регламентирани процедурите по подаване и обработка на заявления за регистрация и прекратяване на регистрацията на ИЕПС, заявления за промяна в обстоятелствата, които имат значение за регистрацията на превозното средство, както и длъжимите от страна на кметовете или оправомощените от тях лица действия.

С разпоредбите на чл. 7, 8 и 9 от проекта е уредена процедурата по първоначална регистрация на ИЕПС.

В случай на обективна невъзможност за собствениците да представят необходимата техническа документация за ИЕПС, съгласно чл. 7, ал. 6 и 7 е предвидена възможност да бъдат извършвани проверки и/или изпитвания по изключение за установяване на техническата изправност и техническите параметри на ИЕПС, обективирани в протокол, от страна на техническа служба, определена и нотифицирана от изпълнителния директор на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“. Така предвидената възможност за осъществяване на проверки от страна на техническите служби представлява инструмент, гарантиращ възможността за пълноценно упражняване на правото на регистрация в редките хипотези, при които собствениците на ИЕПС по обективни причини не могат да представят необходимата техническа документация за превозното средство.

Съгласно разпоредбата на чл. 9 от проекта на наредба е предвидена възможност за проверка и индивидуализация на ИЕПС като част от процеса по регистрация в община, посочена от заявителя и различна от общината по постоянен адрес, съответно – общината по седалище и адрес на управление за юридическите лица.

С предложените чл. 10–чл. 14 от проекта е създаден и алтернативен ред за регистрация на повече от 100 бр. ИЕПС по нарочна диференцирана процедура и чрез нарочно заявление. Този

диференциран ред за регистрация се реализира при неприлагане на част от предвидените общи условия и изисквания за регистрация на ИЕПС във връзка с очакваните в процеса по регистрация и трудно преодолими за собственици на значителен брой ИЕПС технологични пречки. Предвидени са съответни компенсаторни механизми и диференцирани задължения към тези заявители.

В раздел II и раздел III от глава втора от проекта последователно са уредени процедурите по промяна, прекратяване и възстановяване на регистрацията.

С разпоредбите на чл. 21–чл. 24 са регламентирани основанията и условията за постановяването на отказ за регистрация. Предвидени са изрични хипотези, при наличието на които регистрацията ще се прекратява служебно от компетентните органи.

Изрично е предвидено постановяването на отказ за прилагането на диференцираната процедура за регистрация на повече от 100 бр. ИЕПС от страна на кмета на общината или оправомощено от него лице при констатиране на неизпълнение или нарушение на специалните задължения и механизми. При отказ за прилагането на диференцираната процедура заявителят може да подаде заявление по регламентирания общ ред за регистрация. Отказът има действие по отношение на конкретното заявление и посочените с него превозни средства.

3. В глава трета, с разпоредбите на чл. 25 и 26 от проекта, са регламентирани носителите на регистрационен номер на ИЕПС. Описани са техните основни характеристики, начинът, условията и местата за тяхното поставяне, както и елементите, които в своята съвкупност съставляват регистрационния номер на превозното средство. Изрично е предвидена възможността съответният носител да бъде поставян на друго видимо и подходящо място с оглед конструкцията на ИЕПС и при наличие на обективна невъзможност за поставянето му на изначално посоченото в проекта на наредба място.

Закрепена в чл. 26, ал. 5 от проекта е фикционна норма, съгласно която липсата на поставени носители се счита за липса на регистрация на съответното ИЕПС, тъй като именно поставените носители обективират извършената регистрация и правят мислима и възможна идентификацията на превозното средство.

Под формата на приложения към проекта са създадени всички необходими образци на заявления и декларации.

II. Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба

Приемането на проекта на наредба не води до необходимост от осигуряване на допълнителни финансови средства. Предложеният проект на акт не оказва въздействие върху държавния бюджет, тъй като регистрацията на ИЕПС и техните собственици ще се осъществява посредством вече съществуващата централизирана Информационна система, поддържана от министъра на електронното управление, чието ползване за изграждане и поддържане на подобни регистри е бесплатно, съгласно чл. 52а, ал. 3 от Закона за електронното управление (ЗЕУ), като до регистъра се предвижда пълен и автоматизиран достъп на служебните лица по чл. 165 от ЗДвП, осъществяващи контролна и административнонаказателна дейност. Така ще се осигури изграждане на единна автоматизирана информационна система за регистрация на ИЕПС и техните собственици, която ще се ползва от всички общини на територията на страната, за което няма да е необходимо осигуряване на допълнителни финансови средства.

III. Очаквани резултати от прилагането

С приемането на предложениния проект на наредба всички общественозначими и относими процеси, съпътстващи процедурата по регистрация на ИЕПС, съответно – по промяна, прекратяване или възстановяване на вече извършена регистрация, ще бъдат нормативно уредени в подзаконовия нормативен акт. Ще бъде допълнено съдържането на законовите разпоредби, ще бъде развита в необходимата пълнота и изчерпателност правната уредба на заложените в ЗДвП институти, и ще бъде гарантирана възможността за надлежно и точно изпълнение на законовите норми от страна на техните адресати.

Във връзка с горното, чрез предвидените способи за подаване на заявленията, изричната регламентация на тяхната обработка и изчерпателната регламентация на правомощията на съответните регистрационни органи се създава лесен, достъпен и ясен режим за регистрация, съобразен със законовите рамки.

Предложеният ясен и предвидим ред ще създаде необходимите предпоставки и ще стимулира изпълнението на законното задължение за регистрация на ИЕПС. Ясните правила ще способстват за подобряване на социалния аспект на обществените отношения. Предвидимостта на процедурите ще позволи планирането на инвестиции и използването на ИЕПС, което осигурява положително икономическо и екологично въздействие, и ще стимулира постигането на политики в областта на опазване на околната среда и безопасност на движението.

IV. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз

С проекта не се предвижда въвеждане на актове на Европейския съюз, поради което не е изготвена таблица за съответствие с правото на Европейския съюз.

Съгласно разпоредбата на чл. 26, ал. 3 и 4 от Закона за нормативните актове, проектът на наредба, мотивите към него, частичната предварителна оценка на въздействието и становището на дирекция „Координация и модернизация на администрацията“ на Министерския съвет са публикувани за обществено обсъждане за срок от 30 дни на интернет страницата на ДАБДП и на Портала за обществени консултации.